אין מעמידין פרק שני עבודה זרה כו.

לבי תורתא. מקום: תלמידא דיהודה רמאה שם. תלמידו של רב יהודה הוה וקרו ליה רמאה כלומר ממנו למדת לרמותיגו. ד) ליסטין ישראל היו: **ידעיתו ליה.** שהוא רמאי: **בשמתיה.** לפי שהיה אדם גדול ושמתיה חיילא לייתיגהו כשמתיה: [**גרדנא.** מורג]: **גרדן דלא עיין.** עניו. סתם גרדן אין לו בושת פנים: **גנבי דבבל.** שפגעו בדב מנשי נתפקרו לתרף אדם גדול: **ולסטין דארץ ישראל.** שפגעו בתלמידי ר"ע ספרו בשבחו. ואע"פ שסתם לסטין פרוצין מגנבים להודיעך שבחה של א"י: **מתני' מניקה בנה של ישראל כרשותה.** דישראלית אבל לא תמסרנו להוליכו בביתה שלא תהרגנו: **גמ' עובדת כוכבים לא תיילד את בת ישראל.** ואפילו אחרות ישראליות עומדות על גבה: **אפופא.** על מלאו של תינוק מקום שמוחו של תינוק רופס: **ולא מפחוי.** לא מינכרא שהרגתו: **נפיקן בישפא דהכיא איפפא.** כך וכך רעות יבואו עליך כמנין שהשפלתי מהן והרגתי בהן: **כי אופיא דנהרא.** אשקומ"א: **ורבנן.** (ג) קסברי בזמן שאחרות עומדות על גבה שרי אמרי לך במילתא בעלמא הוא דאוקימתה: **דשייפא סמא.** סם המות שפה בדליה: **ולא מיפחוי מאחרא** לא גרם הבא עד לקמיה: **ואחרות רואות.** דאי מגמא ידא אפופא מזי ליה לאגב דחבידי יהבי ישראליות עייניהו עלה ומירתמא אבל מניקה דאפשר דשייפא סמא לדד מאחרא קודם שתכנס לבית ישראל אימא מודו ליה לר"מ: **בשכר שרי משום איבה.** ומתני' בחנם קמיירי דמלי לאשתמוטי ולמימר לריבה אני לשכר מזונותי: **אולודי עובדת כוכבים בשכר שרי בשכר.** בבחול משום איבה דהא אינהו חזו דמיילדין לנשי דידן בשבת בחנם: **אפוקי בשכר שרי כו':** קאי בבי אאיגרא. ואם לא אורידנו יומת ונוח לי להפסיד שכרי ולהילוי: **נקיטא לי זימנא לבי דוחר.** האלטון קבע לי זמן ליום וועד ואם לא אלך יצא שכרי בהפסדי: מיקין

לבי תורתא פגעו ביה גנבי אמרו ליה לאן קאזלת אמר להן לפומבדיתא כי מטא לבי תורתא פריש אמרו ליה תלמידא דיהודה רמאה את אמר להו ידעיתו ליה יהא רעוא דליהוו הנהו אינשי בשמתיה אזלו עבדו גניבתא עשרין ותרתין שנין ולא אצלחו כיון דחזו אתו כולהו תבעו (ה) שמתייהו והוה בהו חד גירדנא דלא אתא לשרויה שמתיה אכלי' אריא היינו דאמרי אינשי גירדנא דלא טייגן שתא בציר משני תא חזי מה בין גנבי בבל ולסטין דארץ ישראל: **מתני'** אבת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת בן לעבודת כוכבים בבת ישראל בת מילדת כוכבים בבת של עובדת כוכבים אבל עובדת כוכבים מניקה בנה של ישראל ברשותה: **גמ'** ת"ר בבת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים מפני שמילדת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תיילד את בת ישראל מפני שחשודין על שפיכות דמים דברי רבי מאיר וחכמים אומרים עובדת כוכבים מילדת את בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינה לבינה ור"מ אומר אפי' אחרות עומדות על גבה נמי לא דזימנין דמנחא ליה ידא אפותא וקטלא ליה ולא מתחזי כי ההיא איתתא דאמרה לחברתה מולדא יהודייתא בת מולדא יהודייתא אמרה לה נפישין בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא מינייהו דמא כי אופיא דנהרא ורבנן א"ל לא היא במילתא בעלמא הוא דאוקימתה: בת ישראל לא תניק: ת"ר בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בנה של בת ישראל מפני שחשודה על שפיכות דמים דברי ר"מ וחכ"א עובדת כוכבים מניקה את בנה של בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דזימנין דשייפא ליה סמא לדד מאבראי וקטלא ליה וצריכא דאי אשמעינן מילדת בההיא קאמרי רבנן דשרי דלא אפשר משום דאחרות רואות אותה אבל מניקה דאפשר דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי מאיר ואי אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר היכא דאחרות עומדות על גבה אימא מודי להו לרבנן צריכא ורמינהו יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחנם אמר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבתא בשכר שרי משום איבה א"ל אביי יכלה למימר לה דידן דמינטרי שבתא מחללינן עלייהו דידכו דלא מינטרי שבתא לא מחללינן סבר רב יוסף למימר אנוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי יכלה למימר אי פנויה היא בעינא לאינסובי אי אשת איש היא לא קא מזדהמנא באפי גברא סבר רב יוסף למימר הא דתניא העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא מורידין אסוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי יכול לומר לו קאי ברי אאיגרא אי נמי נקיטא לי זימנא לבי דוחר תני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא

גירדנא דלא טייגן. פ"ה עניו כי סתם גירדן עז פנים הוא וכעורך גרים גירדנא דלטייה (ג) קלנה כלומר דלייטו מזליה שתא בגלא מסייה כלומר בתר עייגא אזל עניותא: **עובדת** כוכבים מניקה בנה של ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה. פירוש ואפילו כרשות הישראלית דפלוגתא דהנקה דומיא דמילדת ומילדת סתמא כרשות ישראל היא ואפ"ה אינו שרי אלא באחרות עומדות על גבה ומיהו בישראל יולא ונכנס שרי דעומד על גביו קרינא ביה כדמוכח פרק רבי ישמעאל (לקמן דף פח.) ואם כן צריך ליחדר שלא להניח ישראלית ההולכת מון לעיר את בנה יחידי בבית ביד מינקת עובדת כוכבים אם אין ישראלית בעיר יולאות ונכנסות תמיד שם ואפ"ה מזמן שביבה ואילך אסור להניחו יחיד ועל תינוק ותינוקת שמשהין בבית העובד כוכבים יחידים לרפאותן הוה ר"י דאסור מבמה עניינים שהם חשודים על שפיכות דמים ואפילו הם גדולים קצת ימשיכו' למינות ירושלמי עובדת כוכבים מניקה בנה של ישראל דכתיב (ישעיה מט) והיו מלכים אומנין ושרותיהם מניקותיך מני יונק התינוק והולך מן העובדת כוכבים ומבהמה טמאה ומביאין לו חלב מ"מ ואין מוחשין לא משום שקץ ולא משום טומאה: **ורמינהו** יהודית מילדת עובדת כוכבים וכו'. והמקשה לא עלה בדעתו להעמיד המשנה בחנם משום דתלי טעמא מפני שמילדת בן לעבודת כוכבים ורב יוסף אסיק דאפילו הכי בשכר שרי משום איבה: **סבר** רב יוסף למימר אולודי בשבת בשכר שרי. תימה לרב יוסף דס"ד דשרי ולאביי נמי דמשני דליכא איבה משמע הא איכא איבה שרי היכי שרינן משום איבה מילתא דאית ביה איקורא דאורייתא דאמרינן בפרק שמונה שרצים (שבת דף קז:) הושיט ידו למעי בהמה ודלדל עובר שבמעיה מייב משום עוקר דבר מגידולו דהוא תולדה דגזז י"ל דהכא ביושבת על המשבר שבכר נעקר נלאת מ"ב כיון דבלו לו מדשיו פסקו גידוליו:

והרועים בהמה דקה. פירוש בשלהן דאי בשל אחרים הא אמרינן בפ"ק דב"מ (דף ה:) אין אדם חוטא ולא לו ואח"ת מאי הא דאחמור רבנן ברועים שאינם פסולים אלא מדרבנן וגם הם כשרים לעדות אשה כדאיתא בפפ"ק דר"ה (דף כב.) ואילו בגזלנין שהם פסולין מן התורה לכל עדות שבתורה לא אחמור כולי האי וכן מומר אוכל נבלות לתיאבון דלכ"ע אמרי' הכא דאיתברי (ד) בין השבת גופו והשבת ממונו דחייב להעלות ואסור להוריד ואור"י דהיא הנותנת משום דלא פסולי אלא דרבנן עשו חכמים חיזוק כדי שיתנו לב לשוב וכ"ד היו (ה) מכין ועונשין אלא מה"ת: **לא** מעלין. ואפי' לר"מ דאמר (ה) בפ"ק (דף כ.) לעובד כוכבים בגמיה: ולא

מסורת הש"ס

ג) (תוספתא פ"ג ה"ח), **כ)** (עי' עריוך ערך אפי ג' אי' קלת בגוסתא אחרת ופירוש יפה), **ג)** (סנהדרין מ. ע"ש לעיל יג: תוספתא ס"מ פס"כ), **ד)** (זהו בתחלת הדיבור ושיך לעיל כה: פגעו בהן לסטין), **ה)** ליתא בפ"ל.

גליון הש"ס

נגרא העובדי כוכבים והרועים. עיין לעיל דף ד ע"ב תוספות ד"ה ס"מ ודף י ע"ב תוספות ד"ה חד:

הגהות הב"ח

(**א**) גמ' תנינו דלישרו שמפיטו: (**ב**) רש"י ד"ה ורבנן דקסברי: (**ג**) תוס' ד"ה גירדנא וכו' דלטייא כלומר כל"ל ומיכא קלנה ממקן: (**ד**) ר"ה וכרועים וכו' דאיתברי ביה הבשת גופו: (**ה**) ר"ה לא וכו' בפ"ק. נ"ב בדף כ ועיין בס"ם התוספות בשם בפ"ה ר' יהודה:

לעזי רש"י

אישקומ"א. קצף.

מוסף רש"י

ורועי בהמה דקה. ישראל. שמתם גזלנים שמרעים בהמתן בשדות גזלנים הרי הן בעובדי כוכבים (לעיל יג.) יהן מעלין. לאחם מן הטהר להעלם מן המיתה (סנהדרין נ.) אם נפלו לתוכה, אלא יעתם חמיתו (לעיל יג.).

רבינו חננאל

לבי תורתא פגעו ביה גנבי אמרו ליה להיכן קא אזלת הרחיב להן את הדרך ואמר להן לפומבדיתא אמרו הם בדעתם במקום פלוני נקח מה שעמו כי מטא לבי תורתא פריש ועאל למדינתא אמרו ליה תלמיד יהודאה רמאה אנת אמר להו ידעיתו ליה ורמאה קריתו ליה ליהוו הנך אינשי בשמתיה עבוד גנובתא ולא אצלחו אתו כולהו תבעו ושרא להו חד מיניידו לא אתא אכליה אריא: אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי גירדנא דלייט מזליה שתא בצירא ליה מן שניד: תא חזי לסטייא דא"י אמרו לתלמידי ר' עקיבא אשרי ר' עקיבא ותלמידיו ולסטייא דבבל אמרו תלמיד יהודאה רמאה אנת: **פיס'** בת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים. אסיקנא בת ישראל לא תיילד בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים עובדת כוכבים מיילדת בת ישראל בזמן

עין משפט נר מצוה

יז א מיי' פ"ט מהלכות עבודת כוכבים הלכה טו סמג לאוין מה וסה טור וש"ע י"ד סימן קנד סעיף כ:
יח ב מיי' שם טוש"ע שם סעיף ח:
יט ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף כ:
כ ד ה ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ח:
כא ז ח ט מיי' שם טוש"ע שם סעיף כ:
כב י כ מיי' פ"י מהל' עבודת כוכבים הל' ח וש"ך מהלכות רוצח הלכה יא סמג לאוין קנג טוש"ע י"ד סימן קנח סעיף ח וטוש"ע חו"מ סימן תכה סעיף ה:

רבינו חננאל (המשך)

שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינה לבינה ואע"ג דאמרה היא חייתא עובדת כוכבים נפישא בישתא דההיא איתתא דקא משפלנא מינייהו כי אופי דנהרא ורבנן אמרו לה בנהרתה ואמרו לה מיילדת של יהודים השיבה להם המילדת יבואו עליה רעות רבות אם אינה הורגת מהן כמו חריות שעל הנהר כלומר איני מילדת אותם אלא מחכונת להורגן לא חיישינן לה שלא אמרה אלו הדברים באמת אלא לדחות הנגות שנינו אותה: בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים. אסיקנא בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים מניקה בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינה לבינה ור"מ אומר אפי' אחרות עומדות על גבה נמי לא דזימנין דמנחא ליה ידא אפותא וקטלא ליה ולא מתחזי כי ההיא איתתא דאמרה לחברתה מולדא יהודייתא בת מולדא יהודייתא אמרה לה נפישין בישתא דההיא איתתא דקא משפילנא מינייהו דמא כי אופיא דנהרא ורבנן א"ל לא היא במילתא בעלמא הוא דאוקימתה: בת ישראל לא תניק: ת"ר בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבודת כוכבים ועובדת כוכבים לא תניק את בנה של בת ישראל מפני שחשודה על שפיכות דמים דברי ר"מ וחכ"א עובדת כוכבים מניקה את בנה של בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבינה ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דזימנין דשייפא ליה סמא לדד מאבראי וקטלא ליה וצריכא דאי אשמעינן מילדת בההיא קאמרי רבנן דשרי דלא אפשר משום דאחרות רואות אותה אבל מניקה דאפשר דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי מאיר ואי אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר היכא דאחרות עומדות על גבה אימא מודי להו לרבנן צריכא ורמינהו יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחנם אמר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבתא בשכר שרי משום איבה א"ל אביי יכלה למימר לה דידן דמינטרי שבתא מחללינן עלייהו דידכו דלא מינטרי שבתא לא מחללינן סבר רב יוסף למימר אנוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי יכלה למימר אי פנויה היא בעינא לאינסובי אי אשת איש היא לא קא מזדהמנא באפי גברא סבר רב יוסף למימר הא דתניא העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא מורידין אסוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי יכול לומר לו קאי ברי אאיגרא אי נמי נקיטא לי זימנא לבי דוחר תני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין ולא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com